

VECKOBLADET 19

UTGIVET AV VPK OCH KU I LUND UTKOMMER FREDAGAR

Bredgatan 28, 222 21 Lund
Postgiro: 17 459 - 9.Telefon: 046/13 82 13
Pren. 40 kr/år.

1980 6:e årg.

Fredagen den 30 maj

VB-KOMMENTAR

Rätten till en gymnasieutbildning

I mars i år lade den borgerliga regeringen en proposition med förslag till åtgärder som syftar till att alla 16-17 åringar skall kunna få en utbildning inom gymnasieskolan. I linje med detta föreslås att beredskapsarbete inte skall komma i fråga för ungdomar under 18 år.

Det senare har Lunds kommun tagit fasta på och enligt uppgifter från arbetsförmedlingen finns det stor risk för att antalet beredskapsarbete i Lund skärs ned med 2/3, från 150 till 50 st.

Antalet platser inom gymnasieskolan kommer emellertid inte att utökas. I höst kommer minst 16% eller 290 elever från grundskolans åk 9 att ställas utanför gymnasieskolan. De flesta av dem ofrivilligt.

Chansen för en 16 åring att få ett vanligt arbete är mycket liten. Arbetslösheten bland ungdomar under 18 år är större än för någon annan åldersgrupp.

Denna dubbla utslagning och det faktum att man så att säga ställs utanför en meningsfull plats i samhället innan man ens haft en chans att komma in drabbar den enskilde tonåringen mycket hårt. Risken för individualisering av problemet med upplevelse av ett personligt misslyckande är stor.

Det är ett faktum att ungdomsarbetslöshet är en av orsakerna bakom ungdomskriminalitet och drogmisbruk.

En plats i gymnasieskolan för varje 16-åring som så önskar är en grundläggande rättighet som måste tillgodoses. Även i Lund.

Veckans blomma...

går till Lunds BK som i tisdags besegrade Trelleborgs FF med 2-0 och därmed gick upp till andra plats i div 3 Skåne. Trelleborgarna hade de gamla storspelarna Bosse Larsson och Krister Kristensson i försvaret, men det hjälpte inte mot Lundapågar som Tommy Andersson, Bengt Månsson och Dan Kanter. BK:s försvar bars upp av suveränen Erkki Rytilahti. En verkligt fin matsch!

Förskollärare sparkas ur facket

72 förskollärare hotas av uteslutning ur sitt fackförbund SFL (Senskaa facklärarförbundet). Enligt majoriteten i förbundsstyrelsen har de 72 »skadat förbundets anseende». På ett medlemsmöte för förskollärare i Lund har man enhälligt uttalat sig mot uteslutningen.

Upprinnelsen till uteslutningshotet var att SFR (dvs förskollärarnas avdelning av SFL) hade en extrakongress förra varen, där det uppstod tvist om vilka frågor kongressen hade rätt att besluta i. Det gällde ordförandens lön och upplösningen av stipendiefonden. Alltså inga stora frågor precis. En minoritet av delegaterna tågade ut från kongressen och anmälde det hela till en skiljenämnd, som gav minoriteten rätt i att det hade skett ett stadgebrott.

På nästa SFR-kongress diskuterade man skiljedomen. Majoriteten där, 72 personer, tog ett uttalande, där de konstaterade att det begåtts ett stadgebrott, men att det inte var av så allvarlig art.

Uteslutna för uttalande

Och det är alltså detta uttalande de hotas av uteslutning för! Det är alltså inte för stadgebrott de ska uteslutas, utan det som skadat förbundets anseende är att de uttalat en åsikt om ett stadgebrott. Förbundsjuristen anser inte att detta är en tillräcklig grund för en så allvarlig åtgärd som uteslutning.

900 kr till hamnarbetarna

Strejken kan komma att bli långvarig. Hamnarbetarna behöver allt stöd. Därför har man i Lund tagit initiativ till att ekonomiskt stödja hamnarbetarna. På pingstafteven organiserades bössinsamling och under några förmiddagstimmor insamlades kronor 900:70. Aktionen fick starkt positivt gehör. Insamlingen fortsätter nu på lördag den 31 maj. De organisationer som tagit initiativ till insamlingen, VPK och APK, uppmanar övriga intresserade organisationer att ställa upp.

Det har pågått namnsamlingar ute på förskolorna mot uteslutningarna, vilket föranlett förbundsstyrelsen att skicka ut en skrivelse till alla medlemmar där de uppmanas att »inte ge efter för gruppträck och otillbörlig påverkan», dvs skriva på prot-estlistorna.

För en tid sedan hade Arbetet en stort uppslagen artikel om att SKP höll på att ta över SFR, bl a skulle 2/3 av kongressombuden vid senaste SFR-kongressen ha varit SKP-are. Detta var en ren tidningsanka, avsedd att sprida misstro mot den nya ledningen för SFR.

Tämja eller splittra

Vad är det då som egentligen ligger bakom de här händelserna?

Förskollärarna är en snabbt växande, och därmed ung, yrkesgrupp. 12 500 SFR-medlemmar 1974 har blivit 12 000 1980! Det pågår en generationsväxling inom SFR, bl a tillträdde en helt ny styrelse vid senaste kongressen, den som nu är uteslutningshotad. Det finns tydligen krafter inom SFR och SFL som vill ha den gamla tiden och den gamla ledningen åter.

Förskollärarkåren utgör nu omkring hälften av SFLs medlemmar. Det ses inte heller med blida ögon av en del företrädare för de andra lärarkategorierna.

Det är inte orimligt att anta att det här antingen är ett försök att »tämja» förskollärarna, eller att provocera fram en splittring av förbundet för att på det sättet bli av med förskollärarna.

Kongress i juni

Facklärarförbundet ska ha kongress i början av juni. Då ska bl a väljas ordförande. Den nuvarande SFL-ordföranden, Gunnar Rundgren, har inte SFRs stöd, förskollärarna vill hellre se Christer Romilsson på posten. Det är nog ingen tillfällighet att Gunnar Rundgren varit den drivande kraften i uteslutningsfrågan.

De flesta lokalavdelningar och kretsar har uttalat sig mot uteslutningarna, bl a alltså SFR i Lund. Däremot har de SFL-anslutna lärarna på landets största (och sämsta?) utbildningsanstalt för förskollärare, lärarhögskolan i Malmö, uttalat sig för uteslutning.

Det är förbundsstyrelsen som kommer att avgöra frågan.

El Salvador 50 offer om dagen

I El Salvador pågår just nu klasskampen för fullt. El Salvador är ett tätbefolkat land lite större än Värmland med 4,5 miljoner invånare. Det gränsar till Nicaragua. Här pågår nu ett befrielsekrig, där i princip hela folket har rest sig mot förtryckarna, vilka bakom sig har USA-imperialismen.

Marinela Garcia Villa, tillhör kommissionen för de mänskliga rättigheterna i El Salvador. På ett välbesökt möte, över 100 personer, informerade hon i måndags om läget i sitt land. Situationen i El Salvador idag är viktig för utvecklingen i hela Latinamerika.

Hardebergastråket

Frågan om traktorer ska få trafikera cykelvägen mellan Lund och S Sandby har varit uppe i trafiknämnden. VPK har reserverat sig mot majoritetens beslut att tillåta traktortrafik utmed denna uppskattade utflyktsled för landabor.

Reservanten skriver bl a följande: »Det fanns tidigare markvägar på området - lantbrukarna körde rimligen inte på räls förut. Jag är förvånad över att nämndens majoritet inte kunde delta ens i denna enkla markering av att tillståndet inte ständigt ska förnyas utan att lantbrukarna nu får förbereda sig för att undvika konflikten med cykelstråket.»

Wadmarks tar för sig

När detta läses har Lunds kommunfullmäktige med all sannolikhet godkänt en serie avtal innebärande att familjen Wadmark, storbordbrukare i Lunds utkant och gamla högerpolitiker med goda känningar i Lunds kommunala värld, berikats med en halv miljon och garanterats få arrendera ett betydande markområde av Hasslanda gård, allt på kommuninnevärnarnas bekostnad.

Ungefär så här är det: Tetra Pak vill utvidga och vill för ändamålet köpa bröderna Wadmarks mark. Tetra Pak är ett mycket rikt företag, ligger i toppen på listorna över landets lönsammaste företag och skulle mycket väl kunna betala tillräckligt för att Wadmarks skulle bli nöjda - det finns gränser för vad jordstycket kan ge. Men Wadmarks ser sin chans att utnyttja kommunens intresse för att Tetra Pak ska växa. De säger sig gå med på en affär bara om kommunen lämnar dem nästan lika mycket mark plus en halv miljon plus en garanti om att de ska få arrendera ca fem gånger så mycket mark på Hasslanda. Kommunen ställer upp, arrangerar allt till ett stort paket, försöker få med en liten passus om att kommunen och Tetra Pak ska få dela en parkeringsplats men nödgas på denna punkt ge med sig och skriva under på att Tetra Pak inte vill det.

Det blev bingo!

Först vill jag inte underlåta att uttrycka min motvilliga beundran för Wadmarks som affärsman. De vet hur en slipsten ska dras i den lundensiska blandekonomin - går det inte på annat sätt så kan man alltid fixa det med några telefonsamtal med kompisarna i kommunstyrelsen. Det blev bingo, och utan tvivel blir det genomgående champagne i det Wadmarkska hushållet över helgen.

Jag ska inte blanda mig i pågående debatt om den svenska modellen förutsätter att den parlamentariska makten ligger i andra händer än hos kapitalägarna. Men nog är det plågsamt när kommunen så villigt som här ställer upp på kapitalets villkor och delar ut av kommunens tillgångar.

Även i Lunds kommunala liv och efter tjugofem år av borgarstyre är det här en exceptionell affär. Tycker du att du blivit tillräckligt informerad i dagspressen om vad saken gäller? Material saknas inte för s k uppsökande journalistik. Men jag börjar se problemen: den kommunalpolitiskt intresserade i Lund är utsatt för två risker. Antingen kan man låta känslorna fara väg med sig och låta indignationen få fritt utlopp. Då drabbas man av förhöjd adrenalinhalt och så småningom ren blodstörning. Andra utvägen är cynism, politikerförakt, likgiltighet och det är dessvärre den vanligare. Det borde finnas en tredje väg.

Lucifer

Kvalificerad huskritik

Vi ska i Lund vara tacksamma för att vi har AntiRivningsGruppen och deras bulletin ARG-information. Nu har nummer 2 - 3/ 80 kommit ut. Vid sidan av välinformerade och välformulerade notiser om aktuella rivningar mm är huvudinnehållet en fortsatt kritisk granskning av »byrålogen», dvs universitetets planerade centrala förvaltningsbyggnad på platsen där gamla Patologen stod.

Det finns skäl att vara allmänt vaksam mot den kritik av funktionalismen som nu är i svang. Men i det konkreta fallet är det svårt att inte hålla med ARG. En kärnpunkt är om stadskaraktären hos en bit av den medeltida stadskärnan ska upplösas till förmån för funktionalismens »hus i park».

Lyxdebatt för närmast sörjande?

Diskussionen om universitetskvarters utformning har varit livlig. Se t ex artiklar av Jan T Ahlstrand i SDS och Märten Dunér i »Lund sett från vänst-

er - 80». Det kan synas vara en lyxdebatt för de närmast sörjande akademikerna, men har faktiskt viktiga ideologiska och principiella sidor.

En kritik av kritikerna: det behövs, säger de, ingen parkering i kvarterets södra del, det räcker med den i norr. Men parollen för VPK och en betydande del av opinionen är »bilarna bort ur stadskärnan!», så det finns ingen anledning att gå med på något annat än en handfull handikapplatser i de delarna av stan.

Anselm-pris

Om »byrålogen» byggs blir den sista huset av Klas Anshelm (m fl) i en stad där han lämnat efter sig så många viktiga märken. Nog skulle det vara på sin plats att kommunen fixade pengar till ett årligt litet Anshelm-pris som kunde stimulera byggnadsvärden och husdebatten i Lund.

En värdig första mottagare kollektivt kring ARG.

Sommarläger

Det har blivit en tradition att ordna ett sommarläger för medlemmar och sympatisörer till VPK. Ursprungligen var det VPK Lund som tog initiativet, men numera håller distriktet i det hela.

I år, liksom två år tidigare, är lägret förlagt till Hjertasjön i Lönsboda, nära Osby i norra Skåne. Här finns en bra badplats, en bärrik skog, en ekonomibygnad med lada och en fin tältplats.

Sommarlägret börjar på e.m. fredagen den 18 juli och slutar söndagen den 27 juli. För gemenskapens skull är det bäst att vara med om hela lägret.

Vad gör man?

Man har kollektiv matlagning, ofta över öppen eld. Det äts från morgon till kväll kan man nog säga. Barnen förvildas snabbt och lever i skogen eller nere vid sjön.

Kampen går vidare i S Afrika

Afrikagrupperna i Sverige höll under pingsthelgen sin 6:e kongress i Lund. Lördag eftermiddag gästades kongressen av representanter för ZANU och ZAPU, de två stora partierna inom det nyligen befriade Zimbabwes regering. Kamrat Mtema och kamrat Moyo betonade att kampen inte var över.

En svår kamp återstår för att försvara den formella självständigheten och för att ge den ett reellt innehåll. Zimbabwe är rikt, och de som har kontroll över rikedomarna brukar inte ge upp utan motstånd. I bolagsrummen hos lokala, brittiska och transnationella koncerner utarbetas nu en strategi för den nya situationen. Hela statsförvaltningen från det fascistiska Rhodesia är intakt. Mot dessa står Zimbabwes folk, fast beslutna att befästa sin nyvunna frihet.

Ökat våld i Namibia

Kamrat Lucia Hamtenja från SWAPO: s centralkommitte, berättade hur Sydafrika efter segern i Zimbabwe har trappat upp våldet och repressionen i Namibia. Försvinnanden och mordmetoder som tidigare varit mest kända från Latinamerika, är nu en del av vardagen i Namibia. Kamrat Lucia var själv fängslad förra året och då utsatt för tortyr i form av att hon inte fick sova. Hon blev också utsatt för experiment med strålning vars effekter på lång sikt hon inte vet något om.

Kamrat Silver Mogale representerade ANC Sydafrika på kongressen. Han uppmanade Afrikagrupperna att intensifiera sitt arbete för en total isolering av Sydafrika.

Rivningspartiet VPK?

För ett tag sedan beslutade fastighetsnämnden om rivningstillstånd för de två ladorna vid den östligaste gården i Östra Torns by. Där ladorna nu står ska byggas lägstadieskola och daghem. Gårdens bostadshus ska byggas om till fritidshem. Bygget beräknas bli klart i oktober 81 (och dessutom bli ca 5 milj dyrare än beräknat, men det är en annan historia...).

Jag tog upp den här frågan i en insändare i VB för någon månad sedan och visade på den kollision som »dagispartiet» och »antirivningspartiet» VPK hamnar i i det här fallet. Ska man förstöra en av de finaste gårdsmiljöerna i Östra Torns by, för att bygga daghem och lägstadieskola i ett område där det är stor brist på daghemplatser och trångt på lägstadiet?

Svårt val?

Jag menade i insändaren att valet var svårt - men att det inte behövde bli ett val. Man borde undersöka vilka alternativa möjligheter som fanns: inrätta dag- eller fritidshem i stället för kyrkliga församlingslokaler i centrumhuset som ska byggas vid Konsum - Flöjtvägen, anordna lägenhetsdaghem i befintlig bebyggelse...

Men beslutet i fastighetsnämnden var enhälligt. VPK har tydligen gjort sitt val: Det är viktigare att bygga daghem och lägstadium på Östra Torn än att bevara ett par gamla lador. Och det tycker jag också att det är.

Men har man verkligen på allvar undersökt alternativen till rivning? Kunde det uppstå folkopinion kring rivningen av den fallfärdiga Linerogården, så borde det nog vara fler än stadsantikvarien och ARG, som är emot att man river ett par vackra och välbehållna lador i Östra Torns by.

Jan H

FOTBOLL. VPK IF möter Herrklubben ti 3/6 kl 17.30 Klostergården plan 3.

VPKs SÅNGGRUPP. Träning So 1/6 kl 19 på partilokalen.

KVINNOMÖTE. Ons 4/6 kl 19 partilokalen (sympmaterialiet).

YNGRE PIONJÄRER. Ti 3/6 kl 18 GI Mejeriet. Sista mötet innan sommaruppehållet!

INTERNATIONELLA BARN-DAGEN DEN 1 JUNI. Besluta dig för att bli pionjärledare. Det behövs!

Redaktionsutskott:

Eva Almqvist & Finn Hagberg